

Elke dag is hetzelfde voor de teringlijders in De Klokkenberg

BREDA – Hoe vergaat het je als je een slepende ziekte onder de leden hebt en maandenlang opgenomen bent om te worden verzorgd? En hoe ziek ben je en voel je je? Het verhaal van de zoektocht naar genezing, gedaan door een van de patiënten van de Klokkenberg: Johan.

Inmiddels is het dag 265 sinds mijn opname hier vanwege mijn diagnose van longtuberculose, sinds de jaren veertig beschouwd als volksziekte nummer 1. Een dag die voelt als elke dag ervoor. Ik kan me haast niet meer voorstellen hoe het thuis is. Gevangen in een routine, waarin elke dag een herhaling is van de vorige. Alleen mijn 125e dag kan ik me herinneren als een andere. Het was de eerste dag dat er wat te vieren was, de dag van officiële opening van het complex, 29 juni 1954. Minister Suurhoff verrichtte de openingshandeling en voor ons, de patiënten van het eerste uur, was er een speciaal menu voor ons avondeten.

Het doorbrak de sleur voor mij, maar zeker ook voor degenen die er al sinds 15 december 1953 verblijven. Het was de dag dat de eerste patiënten arriveerden. De onderbreking was van korte duur, de sleur kwam daarna weer in volle hevigheid terug.

Wat doe je de hele dag in het sanatorium? Niks. Dat vat het wel aardig samen. We liggen in ons bed in een van de zonnekamers, uit te kijken over het overigens prachtige Markdal, te gluren naar de meanderende rivier, die de zon weerspiegelt, de wolken die de wonderlijkste vormen aannemen. Elke dag mogen we een kwartiertje opstaan, dat is het wel. Als je geluk hebt is er wat arbeidstherapie, pitriet vlechten.

Over De Klokkenberg niks negatiefs. Onze zonnekamers hebben prachtige hoge ramen,

die meestal wijd open staan voor de gezonde frisse lucht. De ligging is ook fantastisch, aan de rand van het Mastbos. Het is het modernste en grootste tuberculosecentrum van het land. Tien miljoen heeft het gekost, haast onvoorstelbaar. Voor een flink deel hebben we dat samen opgebracht, de rooms-katholieken van Zuid-Nederland. Meer dan een miljoen gulden zamelden we in, maar ook meneer Philips en meneer Fentener van Vlissingen droegen ruimhartig bij.

Wat een verschil is De Klokkenberg met het nood-sanatorium bij het Mariahof in ons Tilburg. Daar mochten wij 'teringlijders' eerst aansterken. Zelfs voor mij als simpele ziel was duidelijk dat dit veel te klein was. Gelukkig hebben we hier in Breda de ruimte en zijn er voldoende bedden. 550 plaatsen zijn er als in elk hoekje een bed wordt geplaatst, ik ben een van de vele Tilburgers die hier mag aansterken.

Of aansterken? Heel ziek voel ik me niet. Of eigenlijk helemaal niet, maar na de positieve mantouxtest was de conclusie van de artsen eenduidig: op naar het sanatorium. Zoals mij liggen er velen, maar er zijn natuurlijk ook zieken die het echt zwaar hebben. Die hoesten de longen haast uit hun lijf, met bloed en etter. Zij krijgen na een röntgenfoto een klaplong geforceerd als behandeling, of de arts verwijderd zelfs een stuk van de long.

Ook de zware gevallen eindigen in het regime waarin ik me al bevind: Rust, regelmaat en reinheid. Regelmaat is er zeker. Elke dag is hetzelfde. Gelukkig mag ik al drie keer per dag uit mijn bed voor toiletbezoek en om me te wassen, in plaats van die ene keer in de eerste maanden. Soms is er bezoek, mits ze zich tijdig hebben gemeld.

Het is niet heel duidelijk of ik nog lang moet blijven. Voorzichtig klinken er andere geluiden

als het gaat om de genezing van deze vreselijke ziekte. De resultaten van een kuur met antibiotica schijnen indrukwekkend te zijn. Ik hoor zelfs hier al dat De Klokkenberg snel veel te groot zal zijn. Geneesheer-directeur Dijkstra ontkent dat met klem. "Langdurige bedrust blijft het fundament voor genezing", vertelde hij aan de minister. En daar voegde hij aan toe: "Het aantal nieuwe ziektegevallen neemt eerder toe dan af. We moeten niet te optimistisch zijn."

Afwachten dus. Dr Dijkstra zal het wel weten. Hij is tenslotte een specialist op dit gebied. Maar je vraagt je toch af wat er van dit door architecten De Bever en Van Moorsel ontworpen gebouw moet komen als het geen sanatorium meer is? Maar dat is dus voorlopig niet aan de orde.

Ik hoop dat ik snel de datum hoor, dat ik weer naar huis kan. Want om net als neef Tiny drie jaar lang in bed te blijven, dat vooruitzicht is weinig aantrekkelijk.

Over dit artikel

Johan is een niet bestaand persoon. Zijn fictieve verhaal over het verblijf in de Klokkenberg is gebaseerd op verschillende historische krantenberichten over de Klokkenberg en de verhalen van mensen die aan tbc hebben geleden. Ook is inspiratie opgedaan in het boek De Klokkenberg van Marianne Karelse en op de website van Landgoed de Klokkenberg. De verzorging van tuberculosepatiënten stopte in 1969. Het sanatorium kreeg een meer algemeen medische functie. Van epilepsiecentrum, long- en astma-centrum, centrum voor kinder- en jeugdpsychiatrie, centrum voor allergologie-immunologie werd het uiteindelijk thorax-centrum. In 2006 kwam het leeg te staan. De afgelopen jaren is gestart met omvorming tot woningen. De eerste bewoners zijn afgelopen jaar in hun huizen getrokken.